

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Кафедра міжнародної електронної комерції та готельно-ресторанної справи

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

В.о. декана факультету
міжнародних економічних
відносин та туристичного бізнесу

Тетяна МІРОШНИЧЕНКО

«30» серпня 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СТАЛІ БІЗНЕС-МОДЕЛІ

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

галузь знань: 29 «Міжнародні відносини»

спеціальність 292 «Міжнародні економічні відносини»

освітня програма: «Міжнародна електронна комерція»

спеціалізація:

вид дисципліни: обов'язкова

факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

2023 / 2024 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

«29» серпня 2023 року, протокол № 1

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: Страпчук Світлана Іванівна, к.е.н., доцент, доцент кафедри міжнародної електронної комерції та готельно-ресторанної справи

Програму схвалено на засіданні міжнародної електронної комерції та готельно-ресторанної справи

Протокол № 1 від «28» серпня 2023 року

Завідувачка кафедри міжнародної електронної комерції та готельно-ресторанної справи

(підпис)

Наталя ДАНЬКО

(прізвище та ініціали)

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Міжнародна електронна комерція»

Гарант освітньо-професійної програми «Міжнародна електронна комерція» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти

(підпис)

Світлана СТРАПЧУК

(прізвище та ініціали)

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу,

Протокол № 1 від «29» серпня 2023 року,

Голова науково-методичної комісії факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

(підпис)

Лариса ГРИГОРОВА-БЕРЕНДА

(прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Сталі бізнес-моделі» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Міжнародна електронна комерція» підготовки **бакалавра** за спеціальністю **292 «Міжнародні економічні відносини»**.

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Метою вивчення дисципліни є формування та розвиток у студентів базових знань щодо способів впровадження ініціатив сталого розвитку на рівні підприємства. Основними завданнями навчальної дисципліни є засвоєння студентами знань про теоретичні положення та методичний інструментарій формування бізнес-моделей, набуття практичних навичок обґрунтування вибору типологій, інструментів та стратегій розвитку сталих моделей бізнесу для формування вартості у економічному, соціальному та екологічному контекстах.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у здобувачів вищої освіти компетентностей та програмних результатів навчання відповідно до ОПІ.

1.2. Основним завданням вивчення дисципліни «Сталі бізнес-моделі» є:
формування наступних загальних компетентностей

ЗК 01. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні

ЗК 02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 04. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК 11. Здатність працювати в команді.

ЗК 12. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

формування наступних фахових компетентностей

СК 03. Здатність виявляти особливості функціонування середовища міжнародних економічних відносин та моделей економічного розвитку

СК 16. Здатність постійно підвищувати теоретичний рівень знань, генерувати й ефективно використовувати їх в практичній діяльності.

СК 17 Здатність до розробки бізнес-планів, побудови бізнес-моделей, оцінювання кон'юнктури ринків і результатів діяльності у сфері електронного підприємництва, торгівлі та біржової практики в тому числі на засадах сталого розвитку.

СК 18. Здатність аналізувати функціонування суб'єктів господарювання, здійснювати оцінку їх конкурентоспроможності, вивчати потреби і поведінку споживачів та обирати цільові сегменти з допомогою інформаційних цифрових технологій.

1.3. Кількість кредитів – 4.

1.4. Загальна кількість годин – 120.

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
обов'язкова	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
1-й	-
Семестр	
2-й	-
Лекції	
32 год.	-
Практичні, семінарські заняття	
16 год.	-
Лабораторні заняття	
-	-
Самостійна робота	
72 год.	-
Індивідуальне завдання	
-	

1.6. Заплановані результати навчання

РН 01 Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, усвідомлюючи необхідність навчання впродовж усього життя, проявляти толерантність та готовність до інноваційних змін.

РН 07 Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати

РН 12 Здійснювати комплексний аналіз складних економічних систем, зіставляти та порівнювати їх складові, оцінювати й аргументувати оцінки результативності їх функціонування.

РН 23 Знати основи бізнес-планування, принципи побудови бізнес-моделей оцінювати кон'юнктуру ринків та результати діяльності підприємницьких, торговельних і біржових структур в цифровому просторі, в тому числі на засадах сталого розвитку.

2 Тематичний план навчальної дисципліни

Тема 1. Європейський Союз: історія, останні події, погляди на майбутнє

- 1.1. Історичний розвиток ЄС
- 1.2. Європейська політика розвитку, міжнародне партнерство
- 1.3. Аналіз стратегій розвитку Європейського Союзу.
- 1.4. Цінності ЄС, принципи єдності та різноманітності, а також їх соціальна, культурна та історична спадщина.

- 1.5. Сталий розвиток у Східній Європі – виклики і пріоритети для ООН

Тема 2. Вступ до сталого розвитку та поняття «природного капіталу»

- 2.1. Сталість та її зв'язок із надмірним споживанням і надмірним виробництвом з точки зору бізнесу та економіки.
- 2.2. Показники для вимірювання сталості (потрійний результат TBL та Цілі сталого розвитку ООН)
- 2.3. Світовий та європейський досвід реалізації ЦСР
- 2.4. Ініціативи сталого розвитку у практиці найбільш впізнаваних компаній і брендів світу

Тема 3. Традиційні бізнес-моделі: наслідки та ефекти для економіки, навколишнього середовища та суспільства

- 3.1. Проблема клімату і техногенні катастрофи
- 3.2. Несталий ріст населення та урбанізація
- 3.3. Несталі системи сільського господарства та харчування
- 3.4. Торгівля проти навколишнього середовища
- 3.5. Наслідки підривних технологій

- 3.6. Шумпетерівські хвилі творчої деструкції

Тема 4. CANVAS як методологія проектування сталого розвитку

- 4.1. Бізнес-модель CANVAS та її дев'ять структурних блоків
- 4.2. Стили та платформи бізнес-моделі
- 4.3. Дизайн бізнес-моделі: ідея, візуалізація, прототипування, сценарії
- 4.4. Середовище бізнес-моделювання та оцінка моделі
- 4.5. Метод проектування бізнес-моделі

Тема 5. Сталі бізнес-моделі як нова форма співпраці

- 5.1. П'ять типологій сталості бізнес-моделей
- 5.2. Як побудувати сталу культуру в організаціях
- 5.3. Потенційні пастки при зміні організаційної культури

Тема 6. Циркулярна економіка (перша стала бізнес-модель)

- 6.1. Принципи циркулярної економіки та характеристики циркулярної бізнес-моделі
- 6.2. Відмінності між лінійною та циркулярною моделями бізнесу
- 6.3. Переваги для бізнесу від переходу на циркулярну бізнес-модель
- 6.4. ReSOLVE, CANVAS та гібридні бізнес-моделі

Тема 7. Модель ощадливого виробництва (LEAN) (друга стала бізнес-модель)

- 7.1. Концепція LEAN-мислення
- 7.2. LEAN CANVAS
- 7.3. Від ощадливого виробництва до ощадливого стартапу: точки дотику
- 7.4. Підходи ощадливого стартапу (LSA) до процесу зміни бізнес-моделі
- 7.5. Типологія діяльності ощадливого стартапу

Тема 8. Модель економіки спільного використання (третьа стала бізнес-модель)

- 8.1. Економіка спільного використання: впровадження технології в концепцію
- 8.2. Огляд концептуалізацій бізнес-моделей економіки спільного використання (SEBM)
- 8.3. Моделі платформи в економіці спільного використання
- 8.4. Інструмент бізнес-моделювання економіки спільного використання для сталого розвитку

Тема 9. Модель соціального підприємства (четверта стала бізнес-модель)

- 9.1. Теоретичні основи соціального підприємництва
- 9.2. Типологія моделі соціального підприємства
- 9.3. Модель соціального бізнесу в порівнянні з іншими моделями соціального підприємства

Тема 10. Бізнес-моделі для електронного бізнесу (e-business) (п'ята стала бізнес-модель)

- 10.1. Опис загальних моделей та типологій електронного бізнесу
- 10.2. Компоненти моделей електронного бізнесу
- 10.3. Створення вартості на мережевому ринку
- 10.4. Стратегія та бізнес-моделі
- 10.5. Бізнес-моделі та технології управління

Тема 11. Сталі бізнес-моделі ведення бізнесу малими та середніми підприємствами (МСП) в аграрному секторі

- 11.1. Бізнес-модель «Традиційне фермерство»
- 11.2. Бізнес-модель «Диверсифіковане сільське господарство»
- 11.3. Бізнес-модель «Харчова промисловість»
- 11.4. Бізнес-модель «Сільські малі та середні підприємства (МСП)»
- 11.5. Бізнес-модель «Сільський туризм»
- 11.6. Бізнес-модель «Сільські послуги жителям»

Тема 12. Цифрова економіка в електронній комерції (e-commerce) як спосіб збільшення доданої вартості

- 12.1. Стратегічні виклики цифрових інновацій та трансформації
- 12.2. Цифровізація управління бізнесом підприємства
- 12.3. Розвиток цифрової інфраструктури. Цифрове управління державними ресурсами

Тема 13. Стимулювання інновацій через ефективні рішення

- 13.1. Як сталість може стимулювати інновації
- 13.2. Інновації, які покращили сталість
- 13.3. Рамка ReSOLVE як плацдарм для створення сталих інновацій

Тема 14. Імпакт-інвестування: основи та характеристики

- 14.1. Характеристика сталих фінансів
- 14.2. Як вимірюється вплив інвестицій

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	сем.	лаб.	інд.	с. р.		л	сем.	лаб.	інд.	с. р.
Тема 1. Європейський Союз: історія, останні події, погляди на майбутнє	10	2	1			7						
Тема 2. Вступ до сталого розвитку та поняття «природного капіталу»	10	4	1			5						
Тема 3. Традиційні бізнес- моделі: наслідки та ефекти для економіки, навколишнього середовища та суспільства	10	2	1			7						
Тема 4. CANVAS як методологія проектування сталого розвитку	10	4	2			4						

Тема 5. Сталі бізнес-моделі як нова форма співпраці	8	2	1			5						
Тема 6. Циркулярна економіка (перша стала бізнес-модель)	8	2	1			5						
Тема 7. Модель оцщадливого виробництва (LEAN) (друга стала бізнес-модель)	8	2	1			5						
Тема 8. Модель економіки спільного використання (третя стала бізнес-модель)	8	2	1			5						
Тема 9. Модель соціального підприємства (четверта стала бізнес-модель)	8	2	1			5						
Тема 10. Бізнес-моделі для електронного бізнесу (e-business) (п'ята стала бізнес-модель)	8	2	2			4						
Тема 11. Сталі бізнес-моделі ведення бізнесу для малого та середнього бізнесу (МСП) в аграрному секторі	8	2	1			5						
Тема 12. Цифрова економіка в електронній комерції (e-commerce) як спосіб збільшення доданої вартості	8	2	1			5						
Тема 13. Стимулювання інновацій через ефективні рішення	8	2	1			5						
Тема 14. Імпакт-інвестування: основи та характеристики	8	2	1			5						
<i>Усього годин</i>	120	32	16			72						

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Європейський Союз: історія, останні події, погляди на майбутнє	1
2	Тема 2. Вступ до сталого розвитку та поняття «природного капіталу»	1
3	Тема 3. Традиційні бізнес-моделі: наслідки та ефекти для економіки, навколишнього середовища та суспільства	1
4	Тема 4. CANVAS як методологія проектування сталого розвитку	2
5	Тема 5. Сталі бізнес-моделі як нова форма співпраці	1
6	Тема 6. Циркулярна економіка (перша стала бізнес-модель)	1
7	Тема 7. Модель ощадливого виробництва (LEAN) (друга стала бізнес-модель)	1
8	Тема 8. Модель економіки спільного використання (третя стала бізнес-модель)	1
9	Тема 9. Модель соціального підприємства (четверта стала бізнес-модель)	1
10	Тема 10. Бізнес-моделі для електронного бізнесу (e-business) (п'ята стала бізнес-модель)	2
11	Тема 11. Сталі бізнес-моделі ведення бізнесу малими та середніми підприємствами (МСП) в аграрному секторі	1
12	Тема 12. Цифрова економіка в електронній комерції (e-commerce) як спосіб збільшення доданої вартості	1
13	Тема 13. Стимулювання інновацій через ефективні рішення	1
14	Тема 14. Імпакт-інвестування: основи та характеристики	1
Усього годин		16

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
1	Тема 1. Європейський Союз: історія, останні події, погляди на майбутнє <i>Завдання:</i> підготувати доповідь на тему «Цінності ЄС, принципи єдності та різноманітності, їх соціальна, культурна та історична спадщина»	7
2	Тема 2. Вступ до сталого розвитку та поняття «природного капіталу» <i>Завдання:</i> ознайомитися з відкритими ресурсами статистичних даних щодо показників сталого розвитку в ЄС, Україні та світі. Обрати одну ЦСР та проаналізувати динаміку показників, відповідність нормативам в Україні, Європі та світі	5
3	Тема 3. Традиційні бізнес-моделі: наслідки та ефекти для економіки, навколишнього середовища та суспільства <i>Завдання:</i> розглянути приклади деструктивного впливу на довкілля моделей лінійної економіки, опираючись на дослідження науковців Римського клубу «Come on! Капіталізм, недалекоглядність, населення і руйнування планети» авторів Ернст Ульріх фон Вайцекер, Андерс Війкман	7
4	Тема 4. CANVAS як методологія проектування сталого розвитку <i>Завдання:</i> на платформі MIRO https://miro.com створити бізнес-модель за методологією CANVAS відомої компанії (на вибір)	4
5	Тема 5. Сталі бізнес-моделі як нова форма співпраці <i>Завдання:</i> опрацювати приклади п'яти бізнес-моделей сталого розвитку (на вибір) та встановити які блоки CANVAS при переході до сталих моделей зазнають суттєвих змін. Чим відрізняється традиційна організаційна культура від сталої?	5

6	Тема 6. Циркулярна економіка (перша стала бізнес-модель) <i>Завдання:</i> обрати галузь та з'ясувати готовність її до впровадження ініціатив замкнутого або напівзамкнутого технологічного циклу. Знайти кращі практики успішної реалізації ReSOLVE в обраній галузі. Створити анкету для виявлення особливостей	5
7	Тема 7. Модель ощадливого виробництва (LEAN) (друга стала бізнес-модель) <i>Завдання:</i> підготувати доповідь на тему: «Системи сертифікації, які стимулюють впровадження LEAN»	5
8	Тема 8. Модель економіки спільного використання (третя стала бізнес-модель) <i>Завдання:</i> Підготувати доповідь на тему «Роль довіри. Приклади бізнес-моделей на засадах шерингової економіки», опираючись на дослідження «Швидкість довіри. Те, що змінює все» Стівена Кові та Ребеки Меріл	5
9	Тема 9. Модель соціального підприємства (четверта стала бізнес-модель) <i>Завдання:</i> Ознайомитися з банком ідей на платформі https://socialbusiness.in.ua та обрати для дослідження одну із соціальних проблем, яку можна вирішити бізнес-методами	5
10	Тема 10. Бізнес-моделі для електронного бізнесу (e-business) (п'ята стала бізнес-модель) <i>Завдання:</i> обрати модель бізнесу із запропонованого переліку B2B; B2C; B2A; B2G; C2B; C2C; C2A; C2G; A2B; A2C; A2A; A2G; G2B; G2C; G2A; G2G. Визначити переваги та недоліки його використання у цифровому просторі та навести приклади	4
11	Тема 11. Сталі бізнес-моделі ведення бізнесу МСП в аграрному секторі <i>Завдання:</i> опрацювати сталі CANVAS-моделі в аграрному секторі за проектом LIVERUR (https://cesie.org/en/project_category/research) та запропонувати шляхи переходу до біоекономіки в сільськогосподарському секторі, що допоможуть відродити сільські території в Україні та ЄС	5
12	Тема 12. Цифрова економіка в електронній комерції (e-commerce) як спосіб збільшення доданої вартості <i>Завдання:</i> обрати один із видів електронної комерції із запропонованого переліку та створити CANVAS-модель: електронний обмін інформацією (Electronic Data Interchange, EDI), електронний рух капіталу (Electronic Funds Transfer, EFS), електронна торгівля (E-Trade), електронні гроші (E-Cash), електронний маркетинг (E-Marketing), електронний банкінг (E-Banking), електронні страхові послуги (E-Insurance) тощо	5
13	Тема 13. Стимулювання інновацій через ефективні рішення <i>Завдання:</i> опрацювати ресурс https://asknature.org Підготувати доповідь на тему «Як природа надихає на розробку систем і продуктів для вирішення проблем людства»	5
14	Тема 14. Імпакт-інвестування: основи та характеристики <i>Завдання:</i> Ознайомитися зі звітністю компаній про сталий розвиток (Sustainability Report). Дослідити грантові можливості щодо інвестування в сталий розвиток компаній (SDI). Встановити зв'язок стандартизації та можливостей фінансування.	5
	Разом	72

6. Індивідуальне завдання

Програмою дисципліни індивідуального завдання не передбачено.

7. Методи навчання

Відповідність методів навчання та форм оцінювання визначеним результатам навчання за ОПП віддзеркалює табл. 7.1

Таблиця 7.1

Методи навчання та засоби діагностики результатів навчання за освітньою компонентною «Сталі бізнес-моделі»

Шифр ПРН (відповідно до ОНП)	Результати навчання (відповідно до ОПП)	Методи навчання	Засоби діагностики / форми оцінювання
РН 01	Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, усвідомлюючи необхідність навчання впродовж усього життя, проявляти толерантність та готовність до інноваційних змін	Лекція; пошук джерел інформації (критичний аналіз, інтерпретація), тести	Оцінювання усних відповідей на практичних заняттях, презентації, тестування, екзаменаційна робота
РН 07	Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати	Лекція, командна робота, генерування інноваційних рішень, бізнес-моделей сталого розвитку	Оцінювання виконання творчих завдань, презентації, екзаменаційна робота
РН 12	Здійснювати комплексний аналіз складних економічних систем, зіставляти та порівнювати їх складові, оцінювати й аргументувати оцінки результативності їх функціонування	Лекція, виконання творчих завдань у командах, аналіз нормативних документів, тести	Оцінювання результатів роботи в командах; тестових завдань, екзаменаційна робота
РН 23	Знати основи бізнес-планування, принципи побудови бізнес-моделей, оцінювати кон'юнктуру ринків та результати діяльності підприємницьких, торговельних і біржових структур в цифровому просторі, в тому числі на засадах сталого розвитку	Робота в командах, аналітичне завдання, підготовка частини проєкту, тести	Оцінювання виконання аналітичних завдань, індивідуальної роботи, екзаменаційна робота

Замість виконання завдань (вивчення тем) можуть також додатково враховуватись такі види активностей здобувача:

– проходження тренінг-курсів чи дистанційних курсів з використанням сучасних освітніх технологій на платформах Coursera, Prometheus тощо (за наявності відповідного документу про їх закінчення, надання копії викладачу);

– участь в майстер-класах, форумах, конференціях, семінарах, зустрічах з проблем використання сучасних освітніх технологій (з підготовкою есе, прес-релізу, інформаційного повідомлення тощо, що підтверджено навчальною програмою заходу чи відповідним сертифікатом);

– участь у науково-дослідних та прикладних дослідженнях з проблем використання сучасних освітніх технологій (в розробці анкетних форм, проведенні опитувань, підготовці та проведенні фокус-груп, обробці результатів дослідження, підготовці звіту, презентації результатів тощо, що підтверджується демонстрацією відповідних матеріалів).

8. Методи контролю

Засвоєння тем розділів (поточний контроль) здійснюється на практичних заняттях відповідно до контрольних цілей. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки студентів до виконання конкретної роботи.

Поточний контроль і оцінювання результатів навчання передбачає виставлення оцінок за всіма формами проведення занять:

- контроль та оцінювання активності роботи студента під час лекційних та практичних занять (групова дискусія, тренінгові завдання);
- контроль та оцінювання якості підготовки та розробки проєктних завдань в ході індивідуально / командної роботи студентів;
- контроль засвоєння теоретичного та практичного матеріалу (у вигляді тестування);
- контроль та оцінювання вмінь вирішувати аналітичні та інші завдання;
- контроль та оцінювання вмінь проводити дослідження та презентувати із застосуванням сучасних інформаційних технологій;
- оцінювання вмінь та навичок проводити фокус-групи, складати анкети, збирати та оброблювати дані.

9. Схема нарахування балів

Студентів на практичних заняттях та самостійної роботи														Всього	екзамен	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14			
5	5	5	4	4	4	5	4	4	4	4	4	4	4	60	40	100

T1, T2 ... – теми розділів.

Для допуску до складання підсумкового контролю (екзамену) здобувач вищої освіти повинен набрати не менше 25 балів з навчальної дисципліни під час поточного контролю, самостійної роботи, індивідуального завдання.

При вивченні кожного розділу проводиться поточний контроль. На практичному занятті студент може отримати від 1 до 5 балів (табл. 8.1). Максимально студент може отримати 60 балів в ході лекційних та практичних занять.

Таблиця 8.1

Критерії та методи оцінювання

Методи	Критерії оцінювання	Система оцінювання, бали
Тестування онлайн	виставляється здобувачу вищої освіти за одне тестове питання у випадку правильної відповіді. За кожною темою, де передбачено тестування, пропонується 10 тестових питань закритого типу та з декількома варіантами відповідей.	0,3 (поточний) 1 (заліковий)
Робота над задачами, індивідуальними завданнями	виставляється здобувачу вищої освіти, який при усній або письмовій відповіді на запитання продемонстрував всебічні, систематизовані, глибокі знання програмного матеріалу, вміє грамотно інтерпретувати одержані результати; продемонстрував знання фахової літератури, передбачені на рівні творчого використання	2
	виставляється здобувачу вищої освіти, який при усній або письмовій відповіді на запитання продемонстрував повне знання програмного матеріалу, передбачене на рівні аналогічного відтворення, але припустився окремих несуттєвих помилок	1
Робота над проектними завданнями тощо	виставляється здобувачу вищої освіти, який досяг цілей завдання, виконав ефективно роль ділової гри тощо, продемонстрував здатність застосовувати знання на практиці, обґрунтовувати власну думку	5-4
	виставляється здобувачу вищої освіти, який частково досяг цілей завдання, виконав роль ділової гри тощо, продемонстрував здатність застосовувати знання на практиці, обґрунтовувати власну думку, проте припускався певних помилок	2
	виставляється здобувачу вищої освіти, який не досяг цілей завдання, частково виконав роль ділової гри тощо, не зміг застосувати знання на практиці, обґрунтувати власну думку	1
Підготовка та захист проекту	виставляється здобувачу вищої освіти, який при усній та письмовій презентації проекту продемонстрував всебічні, систематизовані, глибокі знання програмного матеріалу, вміє грамотно інтерпретувати одержані результати; продемонстрував знання фахової літератури, передбачені на рівні творчого використання	16-20
	виставляється здобувачу вищої освіти, який при усній та письмовій презентації проекту продемонстрував повне знання програмного матеріалу, передбачене на рівні аналогічного відтворення, але припустився окремих несуттєвих помилок	11-15
	виставляється здобувачу вищої освіти, який при усній або письмовій презентації проекту продемонстрував недостатні знання основного програмного матеріалу, проте в обсязі, що необхідний для подальшого навчання і роботи, передбачених програмою на рівні репродуктивного відтворення	6-10
	виставляється здобувачу вищої освіти, який при усній або письмовій презентації проекту продемонстрував низький рівень знань основного програмного матеріалу	1-5

Підсумковий контроль засвоєння розділів здійснюється по їх завершенню на основі проведення екзамену. Завданням контролю є оцінювання знань, умінь та практичних навичок студентів, набутих під час вивчення зазначених тем.

Структура екзамену:

Екзамен – 40 балів. Відповідно, максимальна кількість набраних балів по вивченню дисципліни складає 100 балів.

Підсумкове тестування за курсом (20 тестів по 1 балу) – 20 балів Підготовка та захист проєкту (20 балів) «BeSustainAble. Створюємо сталий бізнес».

- 1) ідея бізнесу, заснованого на принципах сталого розвитку, відповідність визначеним ЦСР, вибір групи сталих бізнес-моделей, шляхи узгодження соціальної, екологічної та економічної складових – 5 балів;
- 2) використання методологій CANVAS та/або RESOLVE, розшифровка полів та їх деталізація – 5 балів;
- 3) пошук джерел фінансування, обґрунтування пропозицій – 5 балів;
- 4) створення математичної моделі бізнесу – 3 бали;
- 5) презентація із використанням різного ПЗ – 2 бали. Оцінювання здійснюється відповідно до шкали ЗВО.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка
	для чотирирівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно
70 – 89	добре
50 – 69	задовільно
1– 49	незадовільно

10. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Дистанційний курс: Страпчук С.І. Сталі бізнес-моделі: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2023-2024. Режим доступу: <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=5934>
2. Сливоцький А.Дж., Моррісон Д.Дж. Зона прибутку. Стратегічна бізнес-модель як запорука завтрашніх прибутків / пер. з англ. Р. Скакун Львів: Видавництво УКУ. 2016. 432 с.
3. Розвиток соціального підприємництва в Україні. Біла книга. Під загальною редакцією Валерія Кокотя. К.:, 2020. 98 с.
4. Страпчук С.І. Сталый розвиток аграрних підприємств на засадах циркулярної економіки : монографія. Харків : ДБТУ; Львів : Вид-во «Новий Світ – 2000», 2022. 380 с.
5. Страпчук С.І. Бізнес-моделі циркулярної економіки в забезпеченні сталого розвитку сільськогосподарських підприємств України. Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики. № 1(59). 2022. С.166-181 DOI: 10.37128/2411-4413-2022-1-1
6. Страпчук С.І. Концептуальні підходи до визначення поняття «сталый розвиток». Вісник ХНАУ. Серія «Економічні науки». 2020. № 2. С. 325-339.
7. Страпчук С.І. Система показників оцінки ефективності стратегій циркулярної економіки в аграрному секторі. Бізнес інформ. 2021. №9. С. 108-115.
8. Osterwalder A., Pigneur Y. Business Model Generation: A Handbook for Visionaries, Game Changers, and Challengers. 2013. 288 p.

Допоміжна література

1. Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року : Указ Президента України від 30.09.2019 № 22/2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text>.
2. Програма дій «Порядок денний на XXI століття» : Ухвалена конференцією ООН з навколишнього середовища і розвитку в Ріо-де-Жанейро (Саміт «Планета Земля», 1992 р.): пер. з англ. 2-ге вид. Київ : Інтелсфера, 2000. 360 с.
3. Business & Sustainable Development Commission (BSDC). Better business, better world. *The report of the Business & Sustainable Development Commission*. 2017. 122 p.
4. Rosa P., Sassanelli C., Terzi S. Towards circular business models: A systematic literature review on classification frameworks and archetypes. *Journal of Cleaner Production*. 2019. Vol. 236 (2). P. 1-17. DOI: 10.1016/j.jclepro.2019.117696.
5. OECD: European cooperation and economic development organization. New business models for the circular economy. Opportunities and challenges from a policy perspective. 2018. 12 p.
6. Ellen MacArthur Foundation. Towards the Circular Economy: Economic and Business Rationale for an Accelerated Transition. Available online: <http://mvonederland.nl/system/files/media/towards-the-circular-economy.pdf>

11. ПОСИЛАННЯ НА ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ, ВІДЕО-ЛЕКЦІЇ, ІНШЕ МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Сайт Остервальдера. Canvases visualize complex business issues simply and collaboratively. URL: <https://strategyzer.com>
2. Сайт Держстату України. Про Цілі сталого розвитку. URL: https://ukrstat.gov.ua/csr_present/2020/ukr/st_rozv/menu.htm
3. Сайт Бізнес. Дія. Сталі економічні бізнес-моделі. URL: <https://business.dia.gov.ua/handbook/impact-investment/stali-ekonomichni-biznes-modeli>
4. Сайт ООН в Україні. Цілі сталого розвитку. <https://ukraine.un.org/uk/sdgs>
5. Сайт Innovation Inspired by Nature «Ask Nature». URL: <https://asknature.org/>
6. Сайт освітньої платформи <https://socialbusiness.in.ua/>

12.ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ ЗА ДЕННОЮ ФОРМОЮ В УМОВАХ ПОДОВЖЕННЯ ДІЇ ОБСТАВИН НЕПОБОРНОЇ СИЛИ

– дистанційно (за затвердженим розкладом занять) на платформі Zoom проводяться всі лекційні заняття та із застосуванням різноманітних дистанційних технологій всі практичні заняття.

Посилання: <https://us04web.zoom.us/j/8448661845>;

<https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=5934>